

створюються фондові біржі; приймаються базові законодавчі акти, які регулюють діяльність на фондовому ринку. Також, важливим кроком для розвитку фондового ринку України на сьогоднішньому етапі є інтеграція з Європейським Союзом, що дозволить спростити процедуру розміщення вітчизняних цінних паперів за кордоном, а також сприятиме зменшенню надмірного податкового навантаження на суб'єкти господарювання в Україні.

Список використаних джерел

1. Мозговий О.М. Фондовий ринок: навч. пос. К.: КНЕУ, 1999. 316 с.
2. Мамутов В. К. Господарче право зарубіжних країн. К.: Ділова Україна, 1996. 352 с.
3. Тьюлз Р., Бредли Э., Тьюлз Т. Фондовый рынок; пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 1997. 648 с.
4. Червова Л., Беликова Е. Биржевой сегмент фондового рынка. Бизнес-Информ. 1999. №11. 12. С. 81-83.
5. Костіна Н.І., Марахов К.С. Проблеми формування фондового ринку в Україні. Фінанси України 2000. №2. С. 30-36.
6. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02. 2006р. (в ред. від 11.10.2012р.) // Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. Ст.261.
7. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. №39. Ст. 517.
8. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: положення затверджене указом Президента від 23.11. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>.

Бода Н.

*студент III курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права ТНЕУ Ментух Н.Ф.*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Найбільш вагомою рисою могутньої держави є її сильна економіка, тому незважаючи на складну економічну ситуацію, з якою стикнулася Україна, передусім внаслідок відкритої військової агресії та окупації промислового регіону, життя вимагає кардинальних змін, зокрема в напрямку поступового впровадження і забезпечення вітчизняної промисловості передовими досягненнями як у виробничій, так і у правовій сфері [6, с. 129].

Зараз у нашій державі відбуваються зміни, пов'язані, в першу чергу, з модернізацією економічних та правових відносин. Такі зміни торкнулися, зокрема, і розвитку різних форм господарювання та ведення бізнесу відповідно до світових стандартів. І, хоча через певну політичну дестабілізацію інвестиційне середовище в Україні залишає бажати кращого, держава намагається використовувати різноманітні форми та засоби залучення іноземних інвестицій у пріоритетні галузі вітчизняної економіки, у тому числі за рахунок надання державної фінансової підтримки інвестиційних проектів і

безпосередньої участі у таких проектах разом із приватними партнерами [3, с. 135].

Покращенню економічної ситуації в Україні сприятиме масштабне здійснення інвестиційної діяльності через залучення різного роду інвестицій.

Як зазначається в літературі, що поняття «інвестиційна діяльність» розглядається як з економічної, так і з правової точки зору. З погляду економіки інвестиційну діяльність розуміють як певну єдність процесів вкладання ресурсів (грошових, матеріальних, сировинних, інтелектуальних тощо) з метою одержання прибутку в майбутньому, який характеризується цілеспрямованим пошуком необхідних інвестиційних ресурсів, а також вибором ефективних об'єктів інвестування, формування збалансованої за обраними параметрами інвестиційної програми і забезпечення її реалізації в подальшому [7, с.65-66].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» [8], інвестиційна діяльність становить сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій.

Законодавець дає стисле і вичерпне визначення, що в свою чергу дає можливість вважати, що зміст інвестиційної діяльності складають різного роду дії суб'єктів відповідної діяльності, які здійснюються ними на різних стадіях процесу інвестування.

Однак, незважаючи на чітке визначення інвестиційної діяльності в законодавстві, серед науковців не існує єдиної думки щодо тлумачення даного терміну, тому є доцільним навести думки різних вчених з даної галузі.

Так, Б.М. Щукін, у своїй роботі відзначає, що інвестиційна діяльність розуміється як процес організації інвестування в реально існуючих у країні умовах господарювання. При цьому він стверджує, що у процесі інвестування формується певна модель поведінки інвестора щодо збільшення свого капіталу [9, с.13].

Дану точку зору підтримує, зокрема В.А. Вакалюк, який визначає інвестиційну діяльність як проектну, організаційну, управлінську, контрольну роботу, що виконується в інтересах планової реалізації інвестицій [1, с. 223].

Досить лаконічно та стримано тлумачить даний термін Г.І. Іванов, вказуючи на те, що інвестиційна діяльність – це діяльність із формування, розміщення, вкладення, трансформації і відшкодування інвестицій, включаючи управління нею і всією системою інвестиційних відносин [5, с. 80].

Закон «Про інвестиційну діяльність» не визначає інвестиційну діяльність як господарську діяльність. Більше того, частина перша статті 5 описує коло можливих суб'єктів цієї діяльності за допомогою традиційної тріади суб'єктів цивільного права - громадяни, юридичні особи, держава. Безперечно, що інвестиції можуть здійснювати і негосподарюючі суб'єкти, наприклад шляхом придбання цінних паперів чи корпоративних прав. Проте такі інвестиції негосподарюючих суб'єктів мають непостійний, разовий, поодинокий характер, а відповідно не можуть бути охарактеризовані як окремий, самостійний вид їхньої діяльності. Тому, на думку В.В. Поєдинок, термін «інвестиційна діяльність» повинен стосуватися виключно діяльності суб'єктів господарювання [7, с. 67-68].

Враховуючи наведені вище визначення, інвестиційну діяльність можна охарактеризувати через виділення наступних її основних ознак :

– вона є діяльністю, яку розуміють як сукупність практичних дій її учасників;

– відповідні дії сприяють зародженню інвестиційних правовідносин і виникненню позитивних чи негативних наслідків для суб'єктів цих правовідносин;

– інвестиційна діяльність здійснюється з метою задоволення суспільних потреб, досягнення соціального ефекту, тобто для забезпечення задуманого результату;

– вона направлена на реалізацію важливих інвестиційних проектів;

– реалізація таких проектів, в свою чергу, має на меті одержання прибутку [4, с.16].

Безпосереднє здійснення інвестиційної діяльності пов'язане із залученням та вкладанням відповідних інвестицій.

Під поняттям «інвестиції» розуміються всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, а також інших видів діяльності, за результатами якої створюється прибуток або ж досягається певний суспільно-необхідний соціальний ефект. В свою чергу, ГК України у ст. 326 наводить своє визначення поняття інвестицій, відповідно до якого ними визначаються довгострокові вкладення різних видів майна, інтелектуальних цінностей та майнових прав в об'єкти господарської діяльності з метою одержання доходу (прибутку) або досягнення іншого соціального ефекту [2].

Інвестиціями можуть бути: кошти, паї, цільові банківські вклади, акції та інші цінні папери, нерухоме майно, рухомі речі, майнові права, що виникають із прав інтелектуальної власності, право землекористування, право користування водними об'єктами та іншими природними ресурсами, а також інші майнові права та цінності.

Для інвестиційних правовідносин є характерним специфічний суб'єктний склад. Основними суб'єктами інвестицій та інвестиційної діяльності є інвестори, фінансові посередники, представлені інститутами, користувачі об'єктів інвестування, якими забезпечується накопичення капіталу, а також його ефективний розподіл. Відповідно до ст. 59 Закону України «Про інвестиційну діяльність», суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, іноземці, іноземні юридичні особи, а також іноземні держави. Інвесторами є суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про інвестування (вкладання) власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування [8].

На основі вищезазначеного можна зробити висновок, що інвесторами можуть бути фізичні, юридичні особи, територіальні громади, держава, що вкладає майно, майнові права та інші цінності, що мають певну вартість з метою одержання доходу в майбутньому чи досягнення відповідного соціального ефекту у власний або створюваний ним же об'єкт інвестування або для передачі їх реципієнту для використання інвестицій на умовах, передбачених договором [4, с.65]. Відповідно до чинного законодавства інвестори можуть бути вкладниками, кредиторами, покупцями чи виконувати функції іншого учасника інвестиційної діяльності.

Таким чином, проаналізувавши законодавчу базу та наукові праці вчених з питань правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні можна

зробити висновок, що інвестиційна діяльність є одним із найважливіших аспектів розвитку економіки будь-якої держави, оскільки вирішення економічно-соціальних питань стає неможливим без поступового розвитку інвестиційної діяльності.

В сучасних умовах інвестиції є найбільш вагомим і важливим засобом забезпечення умов виходу держави із економічної кризи, позитивних зрушень у сфері народного господарства, зростання техніко-технологічного прогресу та підвищення якісних показників господарської діяльності. Тому формування сприятливого інвестиційного клімату є одним із головних завдань керівництва держави, як передумова виходу з економічної кризи.

Список використаних джерел

1. Вакалюк В.А. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. 2017. №16. С. 122-126.
2. Господарський кодекс України станом на 07 лютого 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Гуренко М.А. Правова природа інвестиційних договорів за участю органів державної влади чи органів місцевого самоврядування. *Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016 . №6. С. 165-142.
4. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. К.: Каравела, 2007. 424 с.
5. Иванов Г.И. Инвестиции: сущность, виды, механизмы функционирования. Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. 352 с.
6. Матвеев П.С. Інвестиційний договір як складова інноваційної діяльності на сучасному етапі розвитку України. *Наше право*. 2014. №10. С. 129-132.
7. Поєдинок В.В. Правове регулювання інвестиційної діяльності: теоретичні проблеми : монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. 480 с.
8. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09. 1991р. (в ред. від 18.12.2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
9. Щукін Б.М. Інвестування: Курс лекцій. К.: МАУП, 2004. 216 с.

Головата Х.
*студентка IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права ТНЕУ Ментух Н.Ф.*

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСПОРТНОГО ДОГОВОРУ

У юридичній літературі під час характеристики договірних відносин перевезення вживаються різні терміни, а саме: «транспортні договори», «договори перевезення», «договори у сфері транспорту». Хоча і наводяться різноманітні погляди щодо трактування змісту кожного з вказаних понять, проте єдиної думки щодо тлумачення даних понять немає. Одні розглядають їх як самостійні юридичні категорії, які є складовою частиною системи договірних зобов'язань, інші вважають такий підхід не правильним.